

Yurtdışında Gösterimde Olan Türk Dizilerinin Kültür Aktarımına Etkisi: Kazakistan Örneği

Merve Aracı

International Burch University, Bosnia and Herzegovina

<https://orcid.org/0009-0002-2409-442X>, merve.araci@stu.ibu.edu.ba

Asistan Profesör Dr. Elif Derya Özdemir

SDU University, Kaskelen/KAZAKİSTAN

<https://orcid.org/0009-0006-9397-9087>, elif.ozdemir@sdu.edu.kz

Özet

Türk dizileri, son yıllarda Kazakistan'da büyük popülerlik kazanmış ve Kazak kültürü üzerinde önemli etkiler bırakmıştır. Bu çalışmada, Türk dizilerinin Kazakistan'a nasıl aktarıldığı, hangi tür dizilerin daha çok tercih edildiği ve bu dizilerin izleyiciler üzerindeki etkileri incelenmiştir. Türk dizilerinin dünyaya ihraç edilmesiyle birlikte, bu diziler Kazakistan'da da yoğun ilgi görmüş ve sevilerek takip edilmiştir. Araştırma, Kazakistan'daki izleyicilere yönelik olarak 15 soruluk bir görüşme ile gerçekleştirilmiştir. Sorular, Türk dizilerinin bu ülkede kültürel olarak nasıl bir etki bıraktığını, ortak kültürel unsurları ve farklılıkları, dizilerin olumlu ya da olumsuz kültürel etkilerini ve hangi kültürel öğelerin en çok etkilendiğini belirlemeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Yüz yüze ,sesli ve yazılı olarak birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bulgular, Kazak izleyicilerin Türk dizileri aracılığıyla yabancı dil olarak Türkçeyi öğrendiğini ve dizilerin etkili kültürel öğe olan dili aktarma sürecinde önemli bir rol oynadığını göstermiştir. Araştırma sonucuna göre, Türk dizileri Kazak izleyiciler üzerinde çeşitli kültürel etkiler bırakmıştır. Katılımcılar, Türk dizileri aracılığıyla Türk kültürüne ve diline aşinalık kazandıklarını belirtmişlerdir. İzleyiciler, dizilerin sunduğu kültürel öğeler aracılığıyla Türk mutfağı, gelenekler, aile yapısı ve toplumsal değerler hakkında bilgi sahibi olmuşlardır. Türk dizilerinin Kazakistan'da kültürel etkileşimi güçlendirdiğini ve izleyicilerin dil ve kültür öğrenimini desteklediğini ortaya koymaktadır. Türk dizilerinin sunduğu kültürel içerikler, Kazak izleyiciler üzerinde olumlu etkiler bırakmış, kültürel farkındalığı arttırmış ve iki ülke arasındaki kültürel bağı güçlendirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültür aktarımı ,Türk dizileri, yabancı dil, ortak kültür

The Effect of Turkish TV Series Shown Abroad on Cultural Transfer: The Case of Kazakhstan

Abstract

Turkish TV series have gained great popularity in Kazakhstan in recent years and have had significant effects on Kazakh culture. This study examines how Turkish TV series are transferred to Kazakhstan, which types of TV series are preferred the most, and the effects of these TV series on viewers. With the export of Turkish TV series to the world, these TV series have also attracted great attention and are followed with great interest in Kazakhstan. The research was conducted with a 15-question interview aimed at viewers in Kazakhstan. The questions were designed to determine how Turkish TV series have a cultural impact in this country, common cultural elements and differences, positive or negative cultural effects of the TV series, and which cultural elements are most affected. Face-to-face, voice and written one-on-one interviews were conducted. The findings showed that Kazakh viewers learned Turkish as a foreign language through Turkish TV series and that TV series played an important role in the process of transferring the most effective cultural element, the language. According to the research results, Turkish TV series left various cultural effects on Kazakh viewers. Participants stated that they became familiar with Turkish culture and language through Turkish TV series. Viewers learned about Turkish cuisine, traditions, family structure and social values through the cultural elements presented by the series. It is revealed that Turkish TV series strengthened cultural interaction in Kazakhstan and supported viewers' language and culture learning. The cultural content presented by Turkish TV series had a positive effect on Kazakh viewers, increased cultural awareness and strengthened the cultural bond between the two countries.

Keywords: Cultural transfer, Turkish TV series, foreign language, common culture

1.GİRİŞ

İnsan dünyaya gelmesinden ölümüne kadar olan zaman da devamlı çevresi ile etkileşim ve iletişim içindedir. Bu zamanda insan her daim öğrenmeye yönelik davranışlar sergiler. Bu davranışlar kişiye göre farklılıklar gösteren bir olaydır. Her insanın beceri, yetenek ve algıları aynı derecede olmadığı için öğrenme ve öğrenileni hayatta uygulama durumunun aynısı olması da söz konusu değildir (Özdemir,2022).Dil çevreden etkilenerek öğrenilen bir unsurdur. Doğduğun evde ana dili üzerine doğar ve öğrenir daha sonra ise ikinci bir dil edinmeye başlar. İkinci bir dil demek ikinci bir kültürü tanımak demektir kültür ve dil ayrı düşünülemez. Yabancı dil öğrenimi bir kültür aktarımına da sebep olabilir.

Günümüzde yabancı dil kullanımına ihtiyaç, geçmişte olduğundan çok daha fazla hissedilmektedir. Son zamanlarda ise uluslararası ilişkilerin çok yönlü gelişmesi, küreselleşmenin ülkeler arasındaki sınırları yapay bir şekilde ortadan kaldırması, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımının bireysel, toplumsal ve mesleki yaşamın her alanında baş döndürücü bir hızla ilerlemesi gibi nedenlerden dolayı birden fazla yabancı dili öğrenme ve kullanma kaçınılmaz bir durum almıştır. Öte yandan geçmişte yabancı dile ihtiyaç daha çok metin ve yazılı iletişim boyutunda iken, modern ulaşım araçlarının ve iletişim teknolojilerinin hızla geliştiği günümüzde hem yazılı hem de sözlü iletişim boyutunda yabancı dile gereksinim duyulmaktadır. Bu gelişmeler insanları kendi anadili dışında dünyada yaygın olarak kullanılan dilleri öğrenmeye tavsiye etmektedir (Günday, R.& Aycan, A. 2018).

Türkiye, dünya sahnesinde özgürlüğünü ilan eden devletler olarak yer almaya başlayan Azerbaycan, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan, Kazakistan gibi ülkelerle kısa zaman içerisinde politik, ekonomik ve en önemlisi kültürel ilişkiler kurmaya çalışmıştır. Soğuk savaş sebebiyle uzak kalan bu ülkelerle eğitim, din, dil ve ticaret alanlarındaki işbirlikleri ise bir yakınlaşmayı beraberinde getirmiştir. Son yıllarda artan samimi ilişkiler, yalnızca devletlerin değil aynı zamanda toplumların birbirlerini daha iyi tanımalarını sağlamaktadır. Toplumların, özellikle kültürel açıdan birbirlerini daha yakından tanınması, yeni kültürel biçimlerin öğrenilmesini beraberinde getirmekte ve kültürleşme durumunu ortaya çıkarmaktadır (Sydygalieva, M. 2018).

Kazakistan da ilgiyle izlenen Türk dizileri Kazak halkında merak uyandırmış ve öncelikli olarak Türk Dilini öğrenmeye başlamışlardır dil olarak etkilenmişler ve ardından yemek giyim gelenek görenekler gibi kültürel etkenlere ilgi duymuşlardır.

Kurt, Direkci ve Caner (2018), Türkiye'nin dünya genelinde ve bulunduğu coğrafi konumda gösterdiği etkin rolün, sosyal ve politik gelişmelerle birlikte önemli bir yatırım alanı olarak görüldüğünü vurgulamaktadır. Bu durum, yabancı dil olarak Türkçe öğreniminin giderek daha fazla ilgi görmesine ve yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Türk dizilerinin Kazakistan'da kültürel etkileşimi güçlendirdiği ve izleyicilerin dil ve kültür öğrenimini desteklediği açık şekilde görülmektedir. Bu diziler, Kazak izleyiciler üzerinde olumlu etkiler bırakarak kültürel farkındalığı artırmış ve iki ülke arasındaki kültürel bağı güçlendirmiştir.

Türk Dizilerinin kültürel unsurlara etkisi başlıklar halinde incelenmesi ;

Dil ve Dil Öğrenimi:

- “Türk dizilerinin izlenmesi, Kazak halkının Türkçeye olan ilgisini artırmış ve bazı Türkçe kelime ve ifadelerin günlük konuşmalarda kullanılmasına sebep olmuştur. Özellikle genç kuşak arasında Türkçe öğrenme isteği belli bir şekilde artmıştır” (Kurt, Direkci ve Caner, 2018).

Moda ve Giyim Tarzları:

- “Türk dizilerinde görülen moda ve giyim tarzları, Kazakistan'da da popüler olmaya başlayan duruma gelmiştir. Dizilerdeki karakterlerin giyim tarzı, özellikle genç kadınlar arasında moda trendlerini etkilemiştir” (Yıldız, 2015).

Aile Yapıları ve Sosyal İlişkiler:

- “Türk dizilerinde işlenen aile yapıları ve sosyal ilişkiler, Kazak izleyiciler üzerinde olumlu bir etki bırakmıştır. Aile bağlarının önemi, saygı ve sevgi gibi değerlerin ön plana çıkarılması, Kazak toplumunda bu değerlere olan alakayı artırmıştır” (Yılmaz, 2017).

Tüketim Kültürü:

- “Bazı Türk dizilerinde yer alan aşırı lüks yaşam şekilleri ve tüketim kültürü, Kazak izleyiciler arasında gerçekçi olmayan beklentilere yol açabilir. Bu durum, gençler arasında maddi değerlerin ön plana çıkmasına ve yerel kültürel değerlere olan bağlılığın azalmasına sebep olabilir” (Aydın, 2019).

Geleneksel Değerler:

- “Türk dizilerinde yer alan bazı sosyal ve ahlaki normlar, Kazak toplumunun geleneksel değerleri ile çelişebilir ve kültürel çatışmalara yol açabilir” (Aydın, 2019).

Olumlu etkilerden biri, Türk dizilerinin Kazak halkı arasında Türkçeye olan ilgiyi artırmasıdır. Dizilerdeki diyaloglar ve kültürel unsurlar sayesinde izleyiciler, Türkçe kelime ve ifadeleri günlük konuşmalarında kullanmaya başlamışlardır. Özellikle genç nesil arasında Türkçe öğrenme isteği belirgin şekilde artmıştır (Kurt, Direkci ve Caner, 2018). Ayrıca, Türk dizilerinde görülen moda ve giyim tarzları Kazakistan'da popüler hale gelmiş, dizilerdeki karakterlerin giyim tarzı özellikle genç kadınlar arasında moda trendlerini etkilemiştir (Yıldız, 2015).

Türk dizilerinin aile yapıları ve sosyal ilişkiler konusundaki temaları da Kazak izleyiciler üzerinde olumlu bir etki yaratmıştır. Aile bağlarının önemi, saygı ve sevgi gibi değerlerin vurgulanması, Kazak toplumunda bu değerlere olan ilgiyi artırmıştır (Yılmaz, 2017). Bu diziler, aile içi ilişkilerin ve toplumsal değerlerin güçlenmesine katkı sağlamıştır.

Ancak, Türk dizilerinin Kazak kültürüne olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Özellikle bazı dizilerde yer alan aşırı lüks yaşam tarzları ve tüketim kültürü, Kazak izleyiciler arasında gerçekçi olmayan beklentilere yol açabilir. Bu durum, gençler arasında maddi değerlerin ön plana çıkmasına ve yerel kültürel değerlere olan bağlılığın azalmasına neden olabilir (Aydın, 2019). Ayrıca, dizilerdeki bazı sosyal ve ahlaki normlar, Kazak toplumunun geleneksel değerleri ile çelişebilir ve kültürel çatışmalara yol açabilir.

1. YÖNTEM

1.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışması, mevcut bir olguyu kendi doğal yaşam bağlamında inceleyen, olgu ile bağlamı arasındaki sınırların net olmadığı ve birden fazla kanıt ya da veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, deneysel bir araştırma yöntemidir (Yin, 1984:23; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2021:301).

Bu araştırmada birbirine benzeyen görüşmeciler (15 kişi) olduğu ve görüşmelerde aynı form tüm bireylerde kullanıldığı için bütüncül çoklu durum deseni kullanılmıştır. Veriler betimsel ve içerik analizi ile değerlendirilmiştir.

1.2.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma evrenini Kazakistan'da Türk dizilerinden Türkçe öğrenen katılımcılardan oluşturmaktadır. “Evren (population, universe), soruları cevaplamak için ihtiyaç duyulan verilerin elde edildiği canlı ya da cansız varlıklardan oluşan büyük gruptur. Bir başka deyişle, araştırmada toplanacak verilerin analizi ile elde edilecek sonuçların geçerli olacağı, yorumlanacağı grup olarak tanımlanabilir” (Büyüköztürk vd., 2014, s. 80).

Örneklem ise Kazakistan'da dizilerden türkçe öğrenen katılımcılardır. “Örneklem (sample), özellikleri hakkında bilgi toplamak için çalışılan evrenden seçilen onun sınırlı bir parçasıdır” (Büyüköztürk, vd. 2014, s. 81). Araştırmaya 12 kadın, 3 erkekten oluşan 15 kişi katılmıştır. Araştırma konu itibarıyla geniş bir alanı kapsamaktadır.

Katılımcılardan biri ahıska türkü olup Kazakistan doğma büyümelidir.

1.3.Veritoplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmada katılımcılarla veri toplama tekniklerinden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır. Veritoplama araçlarından kullanılan en yaygın yöntemlerinden biridir. Görüşme için katılımcılara belirlenen sorular verilmiştir ve soru-cevap şeklinde ilerlenmiştir.Katılımcılarla görüşmeler, 8'i ile ses göndererek 5'i ile yazılı 2'si ile de yüz yüze şeklinde olmuştur. Görüşme için katılan kişilerin yurt dışında olması ya da iş sebebiyle yüz yüze yapılan görüşmelerde katılım az olmuştur.

Derinlemesine görüşme, nitel araştırma teknikleri arasında sıkça kullanılan bir yöntemdir. Bu teknikte, araştırmacı tarafından görüşmeci bireye, önceden hazırlanmış bir dizi soru sorularak cevaplar alınır. Görüşmeler, yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış olmak üzere üçe ayrılır. Bu görüşme türleri, görüşülecek toplumsal grubun demografik özelliklerine, araştırmanın içeriğine ve amaçlarına göre değişiklik gösterebilir(Allmark vd., 2009, s. 49). Araştırmacı, sorularını görüşmeci bireyin açık ve net bir şekilde anlayabileceği biçimde yöneltmelidir. Sorulan sorular önyargı ve yönlendirme içermemelidir. Sonunda, görüşmeci bireyi huzursuz ve rahatsız edebilecek sorular karşısında, bireyin ketum ve içine kapanık bir tutum sergileyebileceği unutulmamalıdır (Guion vd., 2001, s. 2).

2. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmada elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 1: TÜRK KÜLTÜRÜNÜ HANGİ DİZİYLE TANIMAYA BAŞLADINIZ

Dizi İsimleri	Frekans	Yüzdellik
Muhteşem Yüzyıl	2	8,31
Yeni Gelin	1	4,17
Erkenci Kuş	1	4,17
Ertuğrul	2	8,31
Çilek Kokusu	3	12,5
Güneşi Beklerken	1	4,17
Çalığışu	1	4,17
Dila	1	4,17
Kara Sevda	3	12,5
Aşk Memnu	1	4,17
Kıralık Aşk	1	4,17
Kurtlar Vadisi	1	4,17
Hakkını Helal Et	1	4,17
Beşinci Boyut	1	4,17
Yaprak Dökümü	1	4,17
Ezel	1	4,17
Deli Yürek	1	4,17
Öyle Bir Geçer Zaman Ki	1	4,17
Toplam	24	100,0

Orta Asya'nın en eski ve köklü kültürüne sahip ülkelerinden biri olan Kazakistan, Türkiye'ye yakın dost ülkelerden biridir. Siyasi ve tarihi ilişkilerin yanı sıra, diziler kültürümüzü tanıtmakta önemli bir rol oynamaktadır. 10 yılı aşkın süredir birçok dizi Kazakistan kanallarında yayınlanmaktadır. Kazakistan devleti bu dizilere ciddi bir bütçe ayırmış ve 2013 yılında bütçenin fazlalığı nedeniyle hükümet, izleyicileri yerel yapımları izlemeye teşvik etmiştir.

İzleyiciler, Kazakistan'da yapımların beğenilmesinin nedenini, Türk aile yapısının gerçekçi bir şekilde izleyiciye aktarılması ve dizilerin senaryolarının gerçek hayattan alınmış olmasına bağlamaktadır. Uzun yıllar Hint yapımlarındaki abartılı oyunculukları izleyen Kazak izleyiciler, oyuncuların performanslarını daha gerçekçi bulmaktadırlar. Kazakistan'da popüler olan oyunculara baktığımızda, Polat rolüyle Necati Şaşmaz ve "Deli Yürek" te Yusuf karakterini

canlandıran Kenan İmirzalıoğlu ön plana çıkmaktadır. Kadın oyuncular arasında ise Nurgül Yeşilçay oldukça sevilmiştir. Ayrıca, "Muhteşem Yüzyıl" oyuncularının da ciddi bir hayran kitlesi bulunmaktadır (Gabralı,2018).

K3:Türk müziğini, filmlerini ve tabii ki dizilerini çok seviyorum. Babam sayesinde izlemeye başladığım ilk dizi Ertuğrul'da çünkü o bu diziyi çok seviyordu.

K5: Türk dilini öğrenen birçok insan gibi bende Çilek Kokusu ndan başladım bizim televizyonda izlenen oydu Kazakça izledim ama ona sonra da gerçekten oyuncularına aşık olduğum sonrada Tamam dedim şimdi Rusça alt yazılarıyla izleyeyim çalışayım dedim izledim bir iki haftada bitirdim galiba Sonra da fark ettim Gerçekten birçok kelimeyi kullanmaya başlamışım Türkçe hala izliyorum hatta.

Tablo 2: TÜRK DİZİLERİNE AİT HANGİ MOTİF KATILIMCILARIN KÜLTÜRÜYLE BAĞDAŞMIYOR

	Frekans	Yüzdellik
Kına gecesi	2	15,39
Nişan	2	15,39
Düğün	2	15,39
Kız isteme	1	7,69
Karakterlerin açık giyinmesi	2	15,39
Kahve içmek	1	7,69
Özgür yaşantı	1	7,69
Ataların kanuna uymak	1	7,69
Halk oyunları	1	7,69
Toplam	13	100,0

Çevresini ve hayatını manevi değerlerimiz olan her türlü kavram, anlayış, güzel sanat vs. aracılığıyla öğrenmeye çalışmayan, onları korumayan halkın kendi devamlılığını sağlayacak milli kültürü de olmaz. Kültürüne gereken değeri göstermeyen, inceliklerini kavramayan milletin

manevi çöküşü ve sosyal yönden kriz yaşaması kaçınılmazdır. Bu nedenle dünyayı her yönünden tanımayı amaçlayan felsefi dünya anlayışı hangi millet için olursa olsun, içinde bulunduğu tarihi zaman dilimi için insani, hümanist prensipleri gerçekleştirmeyi amaçlayan önemli bir fenomene dönüşür (Nysanbayev, 2010).

Gelenekler, bir milletin iç dünyasını, hayata bakışını gösteren eşi bulunmayan zenginlik kaynağıdır. Bunlar, bir halkın tarihini, insanlığın en eski tarihte oluşan görüşlerini ve fikir aşamalarını öğrenmede eşi bulunmaz bir araç sayılır. Doğum, evlilik ve ölüm insan hayatındaki en önemli geçiş törenleri olarak değerlendirilir. Türk milletinin tanınmasında ve yapısının ortaya konulmasında folklor araştırmalarının önemli bir yeri vardır (Aydemir, 2013).

K1: Türk kültüründe olan kız isteme kına gecesi ve nişan gibi şeyler bizde yok.

K3:Din ve dil özelliklerimiz benzer olduğundan Türklerle Kazakların geleneksel olarak birbirlerine daha yakın olduklarını düşünüyorum. Türk kültürü ile Kazak kültürü arasında hiçbir fark olmadığını düşünüyorum.

K6:Aslında biz Kazaklar ve Türkler çok benziyoruz diye düşünüyorum.

K10: Bu soru üzerine biraz düşündüm ama Türkiye'nin muhafazakar bölgelerinde atalarının kanunlarına göre yaşadıkları hayatı canlı bir şekilde anlatan diziler var ("Hercai ", "Maria ve Mustafa", "Sefirin kızı"). Bu tür sahneleri ilk gördüğümde biraz şok oldum.

Tablo 3: TÜRK DİZİLERİNİ İZLEDİKTEN SONRA KATILIMCILAR TÜRK HALKININ HANGİ KÜLTÜREL ÖGELERİNİ MERAK ETMİŞLERDİR

	Frekans	Yüzdellik
Eski şehirlerini	3	13,66
Sanat	3	13,66
Yemek	3	13,66
Misafirlere kolonya sıkılması	1	4,54
Ayakkabıların dışarıda çıkarılması	1	4,54

İnsanlar arasındaki iletişim	1	4,54
Şehirleri	1	4,54
Düğünler	1	4,54
Kız isteme	1	4,54
Ailelerin tanışması	1	4,54
Aileler arasındaki zengin fakir farkları	1	4,54
Çay bardağı	1	4,54
Mutfak kültürü	1	4,54
Dil	1	4,54
Arkadaşlık	1	4,54
Damada tuzlu kahve yapılması	1	4,54
Toplam	22	100,0

Yüzyıllardan beri toplumlar birbirlerinden farklı şekillerde etkilenmiş ve bu etki kendi kültürlerine pozitif ya da negatif yönleriyle alınmıştır. Sosyal kültürün günümüzde önüne geçemediğimiz gibi farkındalıklarına da engel olamayız. Çalışmamız Kazakistan’da yani soydaşlara Türkçe öğretimi alanında olduğu için biz bu etkileri daha fazla görüyoruz. Son yıllardaki dizilerde gösterime giren tarihi alanların dizi objektiflerine yansısıyla tarihi mekanlar eski şehirler, sanat, yemek kültürü, soydaş toplumlarda merak uyandırmıştır. (Muhteşem Yüzyıl ve Ezel).Dizi ve filmlerin aslında hem yabancı dil olarak Türkçe’nin öğrenilmesinde hem de Türk kültürüne ait öğelerin edinmesinde yardımcı bir materyal olduğu anlaşılmaktadır. Zira dil, kültürden soyutlanamaz. Türk dizi ve filmleri Türk kültürünü yansıtmada, tanımada ve Türk kültürüne yakınlık duyma da etkili araçlardır (Canbulat ve Koparan, 2020).

K4:Türkiye'yi merak ettim oradaki yaşamını İşte insanların arasındaki iletişimi merak ederdim özellikle böyle çok gösterilen İstanbul İzmir Şehirlerini çok merak ederdim açıkçası.

K6:Merakımı çeken kültürü, düğünleri nasıl, yemek kültürü, uzun uzun yazmak isterdim. Sonsuza kadar anlatabilirim, en çok meraklandım kültürleri yazdım.

K8:Küçük bardaklarda çay içiyorlardı merak ederdim nasıl doyuyorlar diye birde doldur doldur yorulmuyorlar mı, (gülüşmeler) birde çayla çekirdek çitlemeyi merak ederdim çünkü bizde çay içilmiyor içecek içiliyor.

Tablo 4: TÜRK DİZİLERİNDE Kİ HANGİ UNSURLAR KATILIMCILAR TARAFINDAN DENEYİMLENDİ

Oyuncuların söylediği sözler
Türk Yemekleri yemek
Türk kahvesi
Konuşmak
Türk Yemeklerini yapmak

Dizi/filmler izledikten sonra oyuncuların söylediği sözler replikler jest ve mimikler Türk mutfağının dizi/filmlerde yer alması yine türk kahvesinin içildikten sonra ki ritüelini merak ettikleri için dizi/film izleyicileri bunları günlük yaşamlarında deneyimlemişlerdir. Bunun sonucunda da Türk dizi/filmlerinin kültürü nasıl aktarıldığını net bir şekilde görebiliyoruz.

K2: Her yerde oyuncuların söylediği ifade ile belirli cümleleri tekrar almaya başladım yani “Allah Allah”, “sane ne” gibi sözleri.

K4: Mesela konuşurken böyle falan demeye başladım mesela ya da böyle konuşmamız sırasında böyle kültürü gösterilecek şeyleri kullandım daha çok işte, mesela şaşırduğumuzda Aa diyoruz ya da mesela çok seviniyoruz ay diyoruz bunları kullanmaya başladım.

**Tablo 5: TÜRK DİZİLERİNİN ARASINDA HANGİ TÜRLERİ İZLİYORSUNUZ
DRAM, AİLE, ROMANTİK, KOMEDİ VB.**

Kategoriler	Frekans	Yüzelik
Dram	5	15,15
Komedi	5	15,15
Aile komedisi	2	6,06
Romantik	7	21,22
Aksiyon	3	9,09
Tarihi	3	9,09
Manevi	1	3,03
Polisiye	2	6,06
Romantik dram	1	3,03
Romantik komedi	1	3,03
Aile	1	3,03
Korku-gerilim	2	6,06
Toplam	33	100,0

K5: Romantik dram ya da aile komedisi ben drama sevmiyorum Türkler seviyor ama ben hiç sevmiyorum o yüzden de şimdi yeni dizilerin pek çoğunu izlemiyorum çünkü orada drama çok var ama ben öyle sevmiyorum benim için bir kolay değil bir dizi var ilginç Sen anlat Karadeniz benim için bana ilginç gelen dizilerden biri neden çünkü çok farklı aslında benim izlediğim dizilerden çok seviyorum drama sevmiyorum dedim evet güldü dramada var evet bu diziye

geldiğimde dramayı seviyorum. Her yılda en az bir kere izlemeye çalışıyorum benim kendi kurallarından biridir.

K8: Romantik izliyordum Çalığışu, Çilek Kokusu, Kiralık Aşk ve tabiki Sultan Süleyman (Muhteşem Yüzyıl).

K10: Farklı türlerde izlemeyi seviyorum ama Türk dizilerinin bir özelliği de drama türü aramanıza hiç gerek olmaması, çünkü komedi dizilerinde bile dram var. Türk dizileri için ağladığım kadar herhangi bir film veya dizi için de ağlamadım bence.

Tablo 6:TÜRK VE KAZAK KÜLTÜRLERİ ARASINDA BENZERLİKLER (VAR/YOK)

	Frekans	Yüzdelerik
Var	12	80
Yok	1	6,67
Cevapsız	2	13,33
Toplam	15	100,0

K1:Kültürümüzle olan benzerlikler ise Kazak ve Türk kültürü biraz benziyor giyimleri, aile ve dil olarak.

K3: Kazak ve Türk kültürü arasındaki benzerlik fark etmedim.

K4:Tabii ki de var çok benzerliğimiz var aslında özellikle dediğim gibi gelenekler işte görenekler çok benziyor neredeyse bir farkı yok.

K8: Tabi ki var Kazak kültürü ve Türk kültürü olarak büyüklere saygı küçüklerin kendi yerini bilmesi izin isteme mesela ben şu bölüme gitmek istiyorum onlar onaylar mı onaylamaz mı o benzerlikler kız isteme bizde de var.

K10: Benzerlikler var.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Kazakistan'da gösterilen Türk dizilerinin kültüre etkisi üzerine yapılan bu araştırma, birçok önemli bulguyu ortaya koymuştur. Türk dizileri, Kazakistan'da geniş bir izleyici kitlesine ulaşmış ve bu diziler aracılığıyla Türk kültürü, Kazak toplumunda çeşitli şekillerde etki yaratmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen verilerden yola çıkarak kültür, kültür aktarımı, iki kültür arası benzerlikler, olumlu-olumsuz tarafları nelerdir gibi konulara değinilmiş ve tespitler yapılmıştır. Türk kültürünün Kazak kültürüne etkisi gözlemlenmiştir. Kazakların dizilere duydukları hayranlık Türkiye hakkında da bir çok konuda merak uyandırmış ve bu konuların başında Türk dilini öğrenmek gelmiştir. Yemek kültürü, giyim tarzı, Türkiye'deki yaşamı hayatlarında tecrübe etmek istemişler ve etmişlerdir.

Türk dizileri, Kazak izleyiciler üzerinde dil ve kültürel unsurların benimsenmesi açısından büyük bir etki yaratmaktadır. Özellikle genç izleyiciler, dizilerde geçen Türkçe kelimeleri ve ifadeleri günlük yaşamlarında kullanmaya başlamışlardır (Yılmaz, 2019). Türklerin aile yapısı, ise diğer bir konu olmuştur bunun içine evlilik törenleri mesela kız istemeden başlayan nişan kına gecesi düğün gelenek ve görenekler yer almıştır. Daha detaylı anlatacak olursak kız istemede ki damada yapılan tuzlu kahve, kına gecesine özgü giyim, düğünde gelin kızın evden çıkarılma anı gibi Türk kültürüne ait olan unsurlar Kazak halkının dizilerde görüp merak etmesine ve öğrenmesine ilgi uyandırmıştır.

Türk dizilerinde işlenen aile bağları, sevgi ve saygı gibi değerler, Kazak izleyiciler üzerinde olumlu bir etki bırakmıştır. Dizilerdeki aile yapıları, izleyicilerin kendi aile ilişkilerini değerlendirmelerine ve bu ilişkileri güçlendirmelerine katkı sağlamıştır (Kılıç, 2021). Kazakistan'da izlenen Türk dizileri, izleyicilerin Türk gelenek ve göreneklerine olan ilgisini artırmış ve bu geleneklerin bazıları Kazak toplumunda da uygulanmaya başlamıştır. Örneğin, Türk düğün ve nişan ritüelleri, Kazak gençleri arasında popüler hale gelmiştir (Öztürk ,2020).

4.2.Öneriler

- Türk dizilerine olan ilginin artmasıyla birlikte, Türkçe öğrenmek isteyenler için dil kursları düzenlenebilir. Bu kurslar, dil öğrenme sürecini desteklerken aynı zamanda kültürel anlayışı da pekiştirebilir.
- Türk kültürünü daha yakından tanımak isteyenler için çeşitli kültürel etkinlikler düzenlenebilir. Türk yemek günleri düzenlenebilir, müzik ve dans gösterileri gibi etkinlikleri Türk kültürüne olan ilgiyi canlı tutabilir.
- Kazakistan ve Türkiye arasındaki kültürel işbirliğini artırmak amacıyla ortak dizi ve film projeleri gerçekleştirilebilir. Bu tür projeler, iki ülke arasındaki kültürel bağı güçlendirebilir.
- Medya aracılığıyla Türk dizilerinin olumlu ve olumsuz yönleri hakkında farkındalık yaratacak programlar hazırlanabilir. Bu programlar, izleyicilerin bilinçli bir şekilde dizi izlemelerine olanak sağlayabilir.

Kaynakça

AYDEMİR A (2013). TÜRK DÜNYASINDA BAZI DÜĞÜN TERİMLERİ VE ‘AL DUVAK’ GELENEĞİ ÜZERİNE. *Turkish Studies (Elektronik)*, 8(9 a), 619 - 655.

Allmark, P., Boote, J., Chambers, E., Clarke, A., McDonnell, A., Thompson, A. ve Tod, A. M. (2009). Ethical issues in the use of in-depth interviews: *literature review and discussion*. *Research Ethics*, 5(2), 48-54.

Aydın, M. (2019). "Türk Dizilerinin Kültürel ve Sosyal Etkileri." *Medya ve Toplum Araştırmaları*, 7(1), 89-102.

Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi Veri Kitabı*. 20. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.

Canbulat, M. & Koparan, B. (2020). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Türk Kültür Öğelerinin Aktarımına Yönelik Bir Durum Çalışması Araştırma ve Deneyim Dergisi*, 5(2), 40-57.

Günday, R.& Aycan, A. (2018). *International Journal of Languages' Education and Teaching Volume 6, Issue 3, September 2018*, p.533-545

Guion, L. A., Diehl, D. C. ve McDonald, D. (2001). Conducting an in-depth interview (pp. 1-3). McCarty Hall, FL: *University of Florida Cooperative Extension Service, Institute of Food and Agricultural Sciences, EDIS*.

Kurt, A., Direkci, B., & Caner, H. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi ve kültürel etkileşim. *Sosyal Bilimler Dergisi*.

Kılıç, M. (2021). "Türk Dizilerinin Toplumsal ve Ailevi Etkileri: Kazakistan İncelemesi", *Aile ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 12(4), 135-150.

Öztürk, B. (2020). "Medyanın Kültürel Etkileri: Türk Dizilerinin Kazak Toplumuna Etkisi", *Uluslararası İletişim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 75-88.

NYSANBAYEV, A.,(2010), *Türk Asya Stratejik Araştırmalar Dergisi* (22-10-2010).

Sydygalieva, M. (2018). *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 7- ,Sayı-1.

Yıldız, B. (2015). "Türk Dizilerinin Moda ve Giyim Tarzlarına Etkisi." *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 123-135.

Yılmaz, E. (2017). "Türk Dizilerinin Aile ve Toplumsal Değerler Üzerindeki Etkisi." *Kültür ve İletişim Dergisi*, 15(3), 45-60.

Yılmaz, S. (2019). "Kültürel Etkileşim ve Medya: Kazakistan'da Türk Dizilerinin Etkisi", *Kültürel Çalışmalar Dergisi*, 5(2), 45-60